

मा.मंत्री(परिवहन) यांच्या अध्यक्षतेखाली आयोजित
रस्ता सुरक्षाविषयक एक दिवसीय कार्यशाळा

स्थळ :- यशवंतराव चव्हाण सभागृह, नरीमन पॉईण्ट, मुंबई.

दिनांक :- २१/०३/२०१७

सादरीकरण :- सार्वजनिक बांधकाम विभाग

रस्ते अपघात — एक दृष्टीक्षेप

- रस्ते अपघात : २०१५ भारतात - ५०१४२३
महाराष्ट्रात - ६३०१५
- अपघाताचे प्रमाण : राष्ट्रीय महामार्ग - २८ % राज्यमार्ग - २४ %
इतर रस्ते - ४८ %
शहरी रस्त्यांवर - ४६.२ % ग्रामीण रस्ते - ५३.८ %
अपघाताची कारणे : वाहन चालकांच्या चुका - ८६ %
खराब रस्ते - ५ %
वाहनांमधील बिघाड - ३ %
खराब हवामान - २ %
इतर कारणे - ४ %

रस्ते सुरक्षा - सार्वजनिक बांधकाम विभागाची कार्यवाही

- अपघात निवारण समितीची स्थापना — १९९७
- अपघात निवारण समितीची कार्यकक्षा
 १. अपघातस्थळांची प्रत्यक्ष पाहणी.
 २. अपघातांची कारणमिमांसा
 ३. अपघात टाळण्यासाठी रस्ते सुरक्षा उपाययोजना
 ४. स्वयंसेवी संस्था व धर्नादाय संस्था यांचा सहभाग
 ५. माहितीचे संकलन व प्रसिध्दी
- आतापर्यंतची कार्यवाही

एकूण अपघात स्थळे - ६४४४

दुरुस्ती पूर्ण - ६१६५

कामे प्रगतीत - ३३

अंदाजपत्रक स्तर - १८३

रस्ते सुरक्षा – सा. बां. विभागाशी निगडीत मुद्दे

- रस्त्यावरील खड्डे
- सदोष तांत्रिक / भौमितीक रचना
- सूचना फलकांची कमतरता अथवा सदोष मांडणी
- संरक्षक योजनांचा अभाव
- MoRTH च्या मार्गदर्शक सूचना २०१५
 १. अपघातस्थळ (Black Spot) व्याख्या - ५०० मी. लांबी मध्ये मागील ३ वर्षात ५ प्राणंतिक/गंभीर अपघात अथवा १० मृत्यू
 २. सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्देशानुसार MoRTH च्या धर्तीवर सा.बां. विभागामध्ये Black Spot सुधारणेचा कार्यक्रम राबविण्यात येणार

रस्ते सुरक्षा -सार्वजनिक बांधकाम विभागाची कार्यवाही

- राष्ट्रीय महामार्गाच्या वार्षिक आराखड्यामध्ये १५% रस्ते सुरक्षा कामांसाठी राखीव
- राज्य शासनाने योजनेतर अनुदानाच्या ५% अनुदान रस्ते सुरक्षेच्या कामासाठी राखीव
- रु.१० कोटी वरील किमतीच्या रस्ते प्रकल्पांसाठी चार टप्प्यांवर रस्ते सुरक्षा परीक्षण (Road Safety Audit) बंधनकारक व त्यासाठी १ % तरतूद.

Four stages : Estimate, Execution, Before Opening, After opening

- केंद्र शासनाने राज्यातील सुमारे १५,००० कि.मी. लांबीचे राज्य रस्ते राष्ट्रीय महामार्ग म्हणून घोषित केले असून सदर रस्त्यांचे पेव्हड शोल्डरसह दुपदरी बांधकाम प्रस्तावित आहे.

रस्ते सुरक्षा - सार्वजनिक बांधकाम विभागाची कार्यवाही

- सा.बां. विभागाने १०,००० कि.मी. रस्त्यांच्या सुधारणेची कामे Hybrid Annuity कार्यक्रमातून हाती घेण्यात येत असून त्यात रस्त्यांचे पेव्हड शोल्डरसह किमान दुपदरी बांधकाम प्रस्तावित आहे.
- पेव्हड शोल्डरसह दुपदरी रस्ते केल्याने मुख्य दुपदरी रस्त्याच्या दोन्ही बाजूस सुमारे १.५० मी.रुंदीची धावपट्टी दुचाकी वाहने व पादचा-यांसाठी उपलब्ध होणार असून त्यामुळे रस्ते वाहतूक अधिक सुरक्षित होण्यास मदत होणार आहे.

रस्ते सुरक्षा अभियान

- केंद्रीय रस्ते परिवहन व राजमार्ग मंत्रालय (MoRTH) च्या निर्देशानुसार दरवर्षी जानेवारी महिन्यात रस्ते सुरक्षा अभियान पंधरवडा राबविण्यात येतो.
- करण्यात येणा-या बाबी
 १. वाहनांची तपासणी
 २. वाहनचालकांचे प्रशिक्षण व शारिरीक तपासणी.
 ३. जन जागृती व कार्यशाळांचे आयोजन
 ४. रस्त्यांवर रस्ते सुरक्षेच्या दृष्टीने सूचना व माहिती फलक
 ५. प्रसार माध्यमे व दृकश्राव्य माध्यमांद्वारे उद्बोधन

सा. बां. विभागाच्या उपाययोजना

- जड वाहनांना शहरातील प्रवेशासाठी प्रतिबंध
- बससाठी शहरात स्वतंत्र मार्गीका.
- वाहनांना ये-जा करण्यासाठी स्वतंत्र मार्गीका.
- शहरात ठराविक वेळेस ठराविक वाहनांच्या वाहतूकीसाठी परवानगी.
- रस्त्यावरील सूचना फलक, गतिरोधक एवजी रम्बलर्स , पादचा-यांसाठी रेलिंग, थर्मोप्लास्टीक रोडमार्किंग व कॅट आईज .
- रस्त्याच्या आखणीमध्ये भौमितिक सुधारणा — वळणांच्या सुधारणा
- शहरामध्ये रस्त्याच्या कडेला पादचा-यांसाठी पदपाथ (Foot path)
- शहरामध्ये सेवा रस्ते व मुख्य रस्त्यासाठी बाह्यवळण रस्ते.

महाराष्ट्रातील राष्ट्रीय महामार्गावरील Black Spot

- महाराष्ट्रातील सन २०११-२०१४ मधील एकूण अपघातस्थळे :- ३५
- भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणाच्या रस्त्यांवरील :- २५
- सा.बां.विभाग(राष्ट्रीय महामार्ग) यांच्या रस्त्यांवरील :- ४
- महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाच्या रस्त्यांवरील :- ६
- उपरोक्त अपघात स्थळांच्या बहुतांश सुधारणा महामार्ग सुधारणेच्या प्रकल्पात करण्यात आल्या आहेत.